

متن پرسش

با سلام خدمت استاد عزیز: در پاسخ سوال ۳۰۱۴۸ که مربوط به ویدئویی بود که پدر دو برادر در حال بدرقه فرزندان خود بسوی عملیات انتحاری (برگرفته از قول شما بدرقه بسوی جهنم) بود نکاتی بیان فرمودید. یکی دو سوال ذهنم رو مشغول کرد خواستم دوباره از محضرتون استفاده کنم: «وقتی از فهم معارف قرآنی غفلت شود و ظاهرگرایی حاکم گردد و انسان‌ها به عقلی که این‌همه قرآن بر آن تأکید کرده، پشت کنند؛ چنین می‌شود که ملاحظه می‌کنید. و آن پدر و آن دو فرزند و آن‌هایی که این نوع آموزه‌ها را به آن‌ها داده‌اند، همه در جهنم‌اند زیرا همان عقلی که حقایق اسلام را روشن کرده، به خوبی به ما می‌فهماند که این امور، امور اسلامی نیست.» برداشت من از صحبت شما این بود که آسیب اصلی به تعطیلی کشاندن عقل در حضور دینداریست و این با اسلام منافات دارد. (آیا برداشت من صحیح است؟) اگر چنین است اگر جایی در مباحث صوتی یا کتاب این موضوع رو بحث کردین لطفا بنده را ارجاع بدهید. در ادامه این سوال به ذهنم رسید که شاید بین این قضیه و خلقت آدم ارتباط وجود داشته باشد. فرشته‌ها امر به سجده در برابر انسان شده‌اند و فرشته‌ای که سرپیچی کند، خود را شیطان خواهد یافت. آیا دینداری این افراد فرشته‌ای در وجود آنهاست که بعلت قطع ارتباط با تعقل شیطان شده است. یا اینکه این افراد از ابتدا هم کافر بوده‌اند و دینداری هیچ‌گاه در ضمیرشان راه نیافته است؟ در پناه خداوند موید و موفق باشید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: کاملاً درست برداشت کرده‌اید. تفسیر المیزان در همین رابطه‌ها نوشته شده و کتاب «آن‌گاه که فعالیت‌های فرهنگی پوچ می‌شود» نیز. آری! در هر حال خداوند عقل ما را خطاب قرار داده تا خود را در جهان گشوده‌ی دینداری حاضر کنیم، وای اگر لحظه‌ای از تفکر و تعقل در زندگی و دینداری باز بمانیم در آن صورت همه داعشی می‌شویم. موفق باشید